

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej im. por. Edwarda Błaszczaka ps. Grom w Chmielku w roku szkolnym 2026/2027

Podstawa prawna i dokumenty uwzględnione przy opracowaniu programu

1. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820 ze zm.)
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
3. Statutu Szkoły.
4. Wyników corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym.
5. Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa ustalone przez Ministra Edukacji na rok szkolny 2026/2027.

I. WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej im. por. Edwarda Błaszczaka ps. Grom w Chmielku opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest, jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań

wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- Wyników ewaluacji wewnętrznej,
- Wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- Wniosków i analiz z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców.
- Analizę frekwencji, zachowania, sytuacji wychowawczych, efektów pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- Opinie i potrzeby zgłaszane przez uczniów, rodziców, pracowników szkoły,
- Aktualne kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.

Podstawowym celem programu jest wspieranie rozwoju uczniów oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. W roku szkolnym 2026/2027 szczególnego znaczenia nabierają: bezpieczne wdrażanie zmian wynikających z Reformy²⁶. Kompas Jutra, budowanie odporności społecznej, edukacja zdrowotna i pierwsza pomoc, higiena cyfrowa i aktywność off-line, odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji, rozpoznawanie funkcjonowania uczniów, współpraca z rodzicami, profilaktyka uzależnień behawioralnych i przemocy rówieśniczej, wspieranie zdrowia psychicznego, doradztwo zawodowe oraz rozwijanie ciekawości i sprawczości uczniów. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada pedagogiczna, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- opieranie działań na diagnozie i sprawdzonych metodach profilaktycznych,
- dostosowanie form wsparcia do wieku, potrzeb rozwojowych i funkcjonowania uczniów,

- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współpraca z rodzicami i podmiotami wspierającymi szkołę,
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- ochrona prywatności uczniów oraz bezpieczne przetwarzanie informacji
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki)

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni. Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym

- Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy²⁶. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
- Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
- Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
- Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
- Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.

- Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
- Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
- Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

II. MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Nauczyciele i pracownicy szkoły wychowują poprzez własne postawy i codzienne zachowania, jakicelowe działania wychowawcze. W planowaniu pracy szkoły dążymy do zaangażowania rodziców, społeczności lokalnej, bierzemy pod uwagę potrzeby i oczekiwania środowiska, w którym żyjemy. Misją szkoły jest także profilaktyka zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli, rodziców. Jesteśmy dumni z tego, co robimy i kim jesteśmy dla siebie nawzajem. Dążymy do stworzenia najlepszej szkoły ogólnodostępnej.

W roku szkolnym 2026/2027 szkoła zwraca szczególną uwagę na wspieranie uczniów w zmianach wynikających z Reformy²⁶, budowanie odporności społecznej, ochronę zdrowia psychicznego i fizycznego, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom behawioralnym, rozwijanie zdrowych nawyków cyfrowych oraz odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji.

III. SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem Szkoły Podstawowej im. por. Edwarda Błaszczaka ps. Grom w Chmielku jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych,

- rozumie znaczenie praw dziecka i ucznia oraz wie, jak reagować na krzywdę i naruszenie bezpieczeństwa,
- prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne, aktywność ruchową, odpoczynek, sen i równowagę między obowiązkami a regeneracją,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, potrafi krytycznie je analizować i racjonalnie wykorzystuje nowoczesne technologie, w tym narzędzia oparte na sztucznej inteligencji, potrafi podejmować aktywności off-line,
- zna i rozumie znaczenie odpowiedzialnego obywatelstwa, jest zaangażowany społecznie i proekologicznie,
- jest ambitny, kreatywny, odważny, samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- zna zasady ochrony zdrowia psychicznego oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi m.in. z długotrwałej izolacji społecznej, permanentnego stresu, wszechobecnego przeciążenia informacyjnego,
- zna podmioty udzielające wsparcia w sytuacji pogorszenia stanu psychicznego, wie, w jaki sposób korzystać z ich pomocy,
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu psychicznego zdrowia, a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych),
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, również w sytuacjach kryzysowych,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole, jak również buduje prawidłowe relacje w środowisku wielokulturowym,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz działania w nowych sytuacjach;
- jest sprawczy – potrafi wyznaczać cele, podejmować decyzje i konsekwentnie dążyć do ich realizacji;
- ma poczucie własnej skuteczności i bierze odpowiedzialność za własny rozwój;
- jest ciekawy świata i gotowy do uczenia się przez całe życie.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ

Szkoła Podstawowa jest szkołą niedużą, dlatego też żaden uczeń nie jest dla nas anonimowy. Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki na podstawie:

- ankiet skierowanych do rodziców na temat bezpieczeństwa, samopoczucia i funkcjonowania dzieci oraz rozpoznanie czynników, czynników, które wspierają rozwój uczniów, a także ewentualnych zagrożeń i trudności.
- badań ankietowych skierowanych do uczniów,
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- analizy dokumentacji szkolnej,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analizy uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań semestralnych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku diagnozy Programu Wychowawczo–Profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- pojawiają się sygnały dotyczące przezywania, wyśmiewania, wykluczenia i innych zachowań krzywdzących, niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń–uczeń (sposoby wychowawców, pedagoga),
- w niektórych przypadkach nie są respektowane przez uczniów normy społeczne, w tym zachowania agresywne uczniów (obserwacje wychowawców, nauczycieli, pedagoga, analiza uwag w dziennikach lekcyjnych),
- łatwy dostęp do telefonu/Internetu/cyberprzestrzeni i związane z tym zagrożenia m.in. cyberprzemoc, uzależnienia, hejt,
- trudna sytuacja rodzinna dziecka i związane z nią zaniedbania wobec dziecka,
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna (wyniki ankiet skierowanych do uczniów oraz rodziców),
- pojawiają się sygnały dotyczące kontaktu środowiska rówieśniczego z papierosami, e-papierosami, alkoholem.
- pojawiają się sygnały przeciążenia nauką, trudności w radzeniu sobie ze stresem.

Pozytywne cechy pracy wychowawczej i profilaktycznej:

- w szkole uczniowie czują się bezpiecznie, wiedzą gdzie szukać pomocy, a rodzice pozytywnie oceniają współpracę ze szkołą,
- w szkole uczniowie mają zapewnione wsparcie osób dorosłych,
- szkoła realizuje zaplanowane zadania wychowawcze i profilaktyczne.

Czynniki chroniące

- poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole – większość uczniów deklaruje, że czuje się w szkole bezpiecznie;
- dostępność wsparcia ze strony dorosłych – uczniowie wiedzą, do kogo mogą zwrócić się o pomoc w sytuacjach trudnych;
- wsparcie ze strony rodziny oraz dobre relacje z rodzicami/opiekunami;
- pozytywne relacje rówieśnicze i poczucie przynależności do grupy;
- pozytywna ocena działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły przez rodziców;
- zainteresowania uczniów oraz możliwość rozwijania pasji i aktywności;
- znajomość zasad bezpieczeństwa i świadomość właściwych sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- dostęp do wsparcia wychowawców, nauczycieli, pedagoga i psychologa;
- współpraca szkoły z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych;
- działania integrujące uczniów oraz wzmacniające relacje rówieśnicze;
- możliwość rozwijania zainteresowań, aktywności społecznej i sportowej.

Czynniki ryzyka

- przemoc słowna i fizyczna, w tym zachowania agresywne i przekraczanie norm społecznych;
- wyśmiewanie, wykluczanie oraz trudności w relacjach rówieśniczych;
- cyberprzemoc, hejt oraz zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z internetu i urządzeń cyfrowych;
- trudności uczniów w radzeniu sobie ze stresem, złością i innymi emocjami;
- przeciążenie nauką, stres szkolny oraz trudności w radzeniu sobie z wymaganiami;
- nadmierne korzystanie z telefonu i internetu;
- kontakt części starszych uczniów z e-papierosami, nikotyną, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi;
- przypadki agresji, nieprzestrzegania zasad i trudności w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów;
- niewystarczające umiejętności reagowania na przemoc i hejt oraz ryzyko biernej postawy świadków;
- potrzeba zwiększenia dostępności rozmów z psychologiem i pedagogiem oraz wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego.

W wyniku diagnozy i ewaluacji Programu wychowawczo-profilaktycznego wyłoniono następujące wnioski:

- Należy położyć nacisk na wzmacnianie relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy, rozwiązywanie konfliktów i integrację.
- Należy poszerzyć działania na rzecz profilaktyki uzależnień (w tym także uzależnienia od multimediiów), oraz przemocy i agresji.
- Położyć nacisk na tematy związane ze zdrowiem psychicznym, bezpieczeństwem cyfrowym i higieną cyfrową.
- Tworzyć przyjazny klimat sprzyjający procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu (dobra komunikacja, korzystne relacje uczeń–uczeń, uczeń–nauczyciel, nauczyciel–rodzic).
- Systematyczne pełnienie obowiązków przez nauczycieli w czasie przerw międzylekcyjnych.

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – przez zdobywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do prowadzenia zdrowego stylu życia i podejmowania aktywności ruchowej, dbania o bezpieczeństwo i udzielania pierwszej pomocy,
- 2) psychicznej – przez budowanie równowagi emocjonalnej, poczucia własnej wartości i sprawczości, rozwijanie odporności psychicznej oraz umiejętności korzystania ze wsparcia,
- 3) społecznej – przez rozwijanie umiejętności współpracy, komunikacji, rozwiązywania konfliktów, odpowiedzialności za wspólnotę oraz aktywności obywatelskiej i prospołecznej,
- 4) aksjologicznej – przez kształtowanie stabilnego systemu wartości, poszanowania godności, zdrowia, praw człowieka, dobra wspólnego oraz odpowiedzialności za własne decyzje,
- 5) intelektualnej - przez rozwijanie ciekawości poznawczej, krytycznego myślenia, samodzielności, umiejętności uczenia się, pracy projektowej, analizy informacji i odpowiedzialnego korzystania z technologii.

DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA OBEJMUJE W SZCZEGÓLNOŚCI:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójności oddziaływań wychowawczych i udzielanego wsparcia,
- 3) wzmacnianie wśród uczniów poczucia własnej wartości, sprawczości, bezpieczeństwa i przynależności do szkoły,
- 4) budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

- 5) rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 6) kształtowanie u uczniów postaw patriotycznych, prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 7) rozwijanie zdrowych nawyków, aktywności ruchowej, higieny cyfrowej i aktywności off-line, wspieranie ciekawości, pracy zespołowej, projektowej oraz wykorzystywania informacji zwrotnej, przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia i zawodu.

V. Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA OBEJMUJE W SZCZEGÓLNOŚCI:

- 1) poszerzenie wiedzy uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju, zdrowia psychicznego, sygnałach kryzysu oraz sposobach uzyskania pomocy,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji, samokontroli, radzenia sobie ze stresem i rozwiązywania problemów,
- 3) podnoszenie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców dotyczącej substancji psychoaktywnych, nikotyny, alkoholu, leków używanych niezgodnie z przeznaczeniem i zachowań o charakterze nałogowym,
- 4) kształtowanie zdrowych nawyków cyfrowych, krytycznego myślenia i analizy informacji, ochrony danych i odpowiedzialnego korzystania z AI,
- 5) doskonalenie kompetencji nauczycieli rodziców w zakresie rozpoznawania potrzeb ucznia, oceny jego funkcjonowania oraz planowania spójnego wsparcia,
- 6) upowszechnianie wiedzy o ścieżkach edukacyjnych, zawodach, rynku pracy i ofercie kształcenia zawodowego.

VI. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA OBEJMUJE W SZCZEGÓLNOŚCI:

- 1) przekazywanie rzetelnych i aktualnych informacji o zagrożeniach oraz skutecznych sposobach profilaktyki,
- 2) udostępnianie informacji o szkolnej ofercie pomocy specjalistycznej psychologicznej, pedagogicznej, kryzysowej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów,
- 3) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach w przypadku przemocy zagrożenia życia lub zdrowia, używania substancji i naruszenia standardów ochrony małoletnich, informowanie o zasadach odpowiedzialnego wykorzystywania sztucznej inteligencji w nauce,
- 4) upowszechnianie informacji o doradztwie zawodowym, szkołach, kwalifikacjach i możliwościach kształcenia zawodowego.

VII. Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA OBEJMUJE:

- 1) profilaktykę uniwersalną - wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju, zdrowym stylu życia i ograniczaniu zachowań ryzykownych;
- 2) profilaktykę selektywną - wspieranie uczniów, którzy ze względu na sytuację rodzinną, środowiskową lub rozwojową są w większym stopniu narażeni na trudności,
- 3) profilaktykę wskazującą – podejmowanie działań wobec uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy zachowań ryzykownych, kryzysu psychicznego, problematycznego korzystania z technologii lub innych trudności wymagających pogłębionego wsparcia.

Działania profilaktyczne powinny być dostosowane do wieku i potrzeb odbiorców, opierać się na aktualnej wiedzy i – w miarę możliwości – na programach o potwierdzonej skuteczności. Jednorazowa prelekcja nie zastępuje systematycznej pracy wychowawczej i profilaktycznej.

Działania te obejmują w szczególności:

- wspieranie uczniów w adaptacji do zmian wynikających z Reformy 26. Kompas Jutra,
- budowanie odporności społecznej, odpowiedzialności, samorządności i gotowości do działania na rzecz innych,
- rozwijanie zdrowych nawyków, aktywności ruchowej i umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- promowanie higieny cyfrowej, aktywności off-line, bezpieczeństwa w sieci i odpowiedzialnego korzystania z AI,
- rozpoznawanie funkcjonowania uczniów, ich mocnych stron, potrzeb i barier oraz poprawa współpracy z rodzicami,
- profilaktyka uzależnień behawioralnych, używania substancji psychoaktywnych, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy,
- wspieranie zdrowia psychicznego i przygotowanie społeczności szkolnej do reagowania w kryzysach,
- wspieranie świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych i promocja kształcenia zawodowego,
- rozwijanie ciekawości poznawczej, pracy projektowej, współpracy oraz wykorzystywania informacji zwrotnej.

VIII. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki do realizacji programu i koordynuje proces jego opracowania, monitorowania oraz ewaluacji,
- przeprowadza diagnozę lub upoważnia pracownika do jej przeprowadzenia,
- zapewnia spójność programu ze statutem, standardami ochrony małoletnich, procedurami i organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wspiera nauczycieli we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy²⁶ oraz tworzeniu środowiska wymagającego i jednocześnie wspierającego ucznia,
- organizuje współpracę nauczycieli specjalistów, rodziców, samorządu uczniowskiego i podmiotów zewnętrznych,
- zapewnia warunki do oceny funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym i planowania adekwatnego wsparcia, nadzoruje realizację programu i wykorzystuje wnioski z ewaluacji planowaniu pracy szkoły.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozie potrzeb wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczy w opracowaniu projektu programu i uzgadnia jego treść z radą rodziców,
- analizuje wyniki diagnozy i ewaluacji oraz formułuje wnioski do dalszej pracy,
- uczestniczy w realizacji zadań programu i dba o spójność oddziaływań nauczycieli,
- doskonalą kompetencje potrzebne do rozpoznawania potrzeb uczniów i reagowania na zagrożenia.

3. Nauczyciele:

- realizują zadania programu w codziennej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej,
- budują relacje oparte na szacunku, jasnych zasadach, wymaganiach i dostępności wsparcia,
- reagują na przemoc, wykluczenie, objawy kryzysu psychicznego, zachowania ryzykowne i zagrożenia cyfrowe,
- stosują informację zwrotną, metody aktywizujące, pracę zespołową i projektową,
- wspierają odpowiedzialne korzystanie z technologii i narzędzi AI,
- współpracują z wychowawcami, specjalistami i rodzicami oraz przekazują informacje istotne dla planowania pomocy.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii, zaburzonych relacji rówieśniczych i rodzinnych, sytuacji kryzysowej uczniów rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych, izolacji społecznej, trudności w relacjach rówieśniczych i rodzinnych oraz innych czynników wpływających na funkcjonowanie ucznia;
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo - Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów, przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami – uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z doświadczanego kryzysu, choroby, izolacji społecznej, nieprawidłowych relacji rówieśniczych, itp.,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych, w razie potrzeby współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych; podejmują działania na rzecz doskonalenia własnych kompetencji wychowawczych.

5. Pedagog/psycholog:

- diagnozuje środowisko szkolne i dokonuje oceny funkcjonowania uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebujących szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki czy wsparcia psychicznego,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno - pedagogicznej rodzicom uczniów,
- wspiera uczniów i rodziców oraz działania służące edukacji włączającej,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- wspiera nauczycieli w rozpoznawaniu przemocy, kryzysów psychicznych, uzależnień behawioralnych i zachowań ryzykownych,
- koordynuje lub wspiera działania po wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno–pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jakocynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- informuje i czuwa nad odpowiednim korzystaniem w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych, zwłaszcza w sytuacji nauki zdalnej,
- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
 - rekomendowaniu działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzenia warunków

- dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,
- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
 - rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
 - udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami, współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny).
 - upowszechnia informacje o dostępnej pomocy i dbają o budowanie klimatu zaufania do specjalistów,
 - uczestniczy w monitorowaniu dostępności środowiska szkolnego i przeciwdziałaniu wykluczeniu.

6. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły.
- współpracują z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami w planowaniu spójnego wsparcia dziecka,
- uczestniczą w spotkaniach, konsultacjach i działaniach profilaktycznych,
- wspierają zdrowe nawyki, bezpieczne korzystanie z technologii, aktywność off-line i realizację obowiązku szkolnego.

7. Samorząd Uczniowski:

- jest inicjatorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,

- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- uczestniczy w diagnozie i ewaluacji programu,
- inicjuje działania społeczne, obywatelskie, kulturalne, sportowe i wolontariackie,
- wspiera budowanie bezpiecznej atmosfery, odpowiedzialności i samorządności,
- może współtworzyć inicjatywy dotyczące higieny cyfrowej, aktywności off-line, przeciwdziałania przemocy i dobrostanu uczniów.

8. Doradca zawodowy

- koordynuje realizację doradztwa zawodowego i współpracuje z wychowawcami oraz nauczycielami,
- wspiera uczniów w rozpoznawaniu zainteresowań, uzdolnień, wartości i celów,
- upowszechnia informacje o szkołach, zawodach, kwalifikacjach i rynku pracy,
- organizuje kontakty z przedstawicielami szkół, pracodawców, branż i instytucji rynku pracy,
- włącza rodziców w proces wspierania decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów.

IX. KALENDARZ UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- Święto Patrona Szkoły,
- Dzień życzliwości,
- Narodowe czytanie,
- Akcja Sprzątanie Świata,
- Dzień Chłopaka,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Pasowanie na ucznia,

- Narodowe Święto Niepodległości,
- Andrzejki,
- Mikołajki,
- Jasełka-spotkanie opłatkowe,
- Choinka Szkolna,
- Dzień Babci i Dziadka,
- Walentynki,
- Dzień Kobiet
- Pierwszy Dzień Wiosny,
- Tydzień Kultury Zdrowotnej,
- Dzień Ziemi,
- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3Maja
- Dzień Matki,
- Dzień Dziecka,
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

X. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO I POZNAWCZEGO

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w pracy zespołowej i działaniach badawczych,
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
4. Kształtowanie krytycznego myślenia, weryfikacji źródeł oraz odpowiedzialnego korzystania z AI,

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO I OBYWATELSKIEGO

1. Integracja zespołów klasowych.
2. Wzmacnianie poczucia przynależności do klasy, szkoły i społeczności lokalnej,
3. Rozwijanie umiejętności komunikacji, współpracy i rozwiązywania konfliktów bez przemocy,
4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. Wszyscy wychowawcy prowadzą zajęcia sprzyjające kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. Wszyscy wychowawcy przeprowadzają zajęcia sprzyjające kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
4. Uczniowie znają zasady ochrony zdrowia psychicznego, w tym sytuacji kryzysowej, oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z tych trudności.

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie cyklu zajęć psychoedukacyjnych w ramach programu "Trzymaj formę" oraz „Rówieśnicy”, który skierowany jest do starszych uczniów, a ma na celu poprawę kondycji psychicznej młodych ludzi i przezwyciężanie kryzysu psychicznego.
3. Uczniowie potrafią wskazać swoje mocne i słabe strony.
4. Uczniowie potrafią wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.
5. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, sprawczości, odporności psychicznej relacji rówieśniczych,
6. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy, wykluczeniu i zachowaniom autoagresywnym,
7. Przygotowanie pracowników szkoły do rozpoznawania sygnałów kryzysu i podejmowania adekwatnej interwencji.

OBSZAR HIGIENY CYFROWEJ I PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

- Rozwijanie umiejętności świadomego zarządzania czasem ekranowym i utrzymywania równowagi online–offline.
- Ograniczanie zachowań ryzykownych związanych z mediami społecznościowymi, grami, hazardem i kompulsywnym korzystaniem z internetu.

- Kształtowanie zasad ochrony danych, prywatności, wizerunku oraz reagowania na cyberprzemoc.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania dezinformacji, deepfake'ów i treści generowanych przez AI.
- Ustalenie i upowszechnienie szkolnych zasad odpowiedzialnego korzystania z narzędzi AI.

OBSZAR WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI I OCENY FUNKCJONOWANIA UCZNIA

- Rozpoznawanie mocnych stron, potrzeb, barier i sposobu funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym.
- Zwiększenie spójności działań nauczycieli, specjalistów i rodziców.
- Poprawa dostępności konsultacji oraz jasności informacji przekazywanych rodzicom.
- Włączanie głosu ucznia i rodziców w planowanie oraz ocenę skuteczności wsparcia.

OBSZAR EDUKACYJNO-ZAWODOWY

- Rozwijanie samopoznania, umiejętności rozpoznawania zainteresowań, predyspozycji i wartości.
- Zwiększenie wiedzy o ścieżkach kształcenia, zawodach, kwalifikacjach i zmieniającym się rynku pracy.
- Promowanie kształcenia zawodowego i nowej oferty wypracowanej z branżami bez utrwalania stereotypów.
- Wspieranie uczniów i rodziców w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.

OBSZAR AKSJOLOGICZNY

- Upowszechnianie wartości przyjętych przez społeczność szkolną oraz zasad wynikających ze statutu i standardów ochrony małoletnich.
- Rozwijanie odpowiedzialności za własne decyzje, szacunku, uczciwości, empatii i gotowości do reagowania na krzywdę.
- Kształtowanie postawy szacunku dla dziedzictwa narodowego, kultury, środowiska naturalnego i dobra wspólnego.

XI. ZASADY EWALUACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności Programu Wychowawczo – Profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) Obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) Analizę dokumentacji,
- 3) Przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) Konsultacje z rodzicami uczniów,
- 5) Wymianę spostrzeżeń w zespołach samokształceniowych i klasowych.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół nauczycieli powołany przez dyrektora szkoły.

Zadaniem zespołu będzie opracowanie wniosków do pracy w kolejnym roku szkolnym.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Za realizację Programu Wychowawczo–Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Szkoły. Dyrektor szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.
2. Program Wychowawczo–Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. por. Edwarda Błaszczaka ps. Grom w Chmielku jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.
3. Program ten podlega monitorowaniu i ewaluacji.
4. Program został uchwalony w porozumieniu z Radą Pedagogiczną na zebraniu Rady Rodziców w dniu 28 września 2026 r.
5. Program wchodzi w życie z dniem uchwalenia z mocą od 1 września 2026 r.